

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๒๐๐/๑๑๗

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง แนวทางเสริมสร้างศักยภาพการคลังท้องถิ่น (แบบประเมินสุขภาพการคลังท้องถิ่น)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
๒. รายงานการประชุม ก.พ.ร. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕
๓. ความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕ หน่วยงาน

ด้วยคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ขอเสนอเรื่อง แนวทางเสริมสร้างศักยภาพการคลังท้องถิ่น (แบบประเมินสุขภาพการคลังท้องถิ่น) มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และเป็นไปตามมาตรา ๗๑/๑๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งสอดคล้องและเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการสำนักงาน ก.พ.ร. และประธาน ก.พ.ร. ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ที่มา

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นที่ ๒ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ย่อยให้ระบบการเงินการคลังประเทศ สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบภารกิจในการสนับสนุนและไม่เป็นอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ มีการรักษาวินัยการเงินการคลังภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง การปรับปรุงวิธีการงบประมาณให้มีความคล่องตัว สะดวก เหมาะสมกับสถานการณ์และความเร่งด่วน การใช้จ่ายงบประมาณโปร่งใส เป็นไปตามเป้าหมายในระยะเวลาที่กำหนด

๑.๒ ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) รูปแบบทั่วไปมีจำนวนมาก ได้แก่ เทศบาลตำบล ๒,๒๔๗ แห่ง เทศบาลเมือง ๑๙๕ แห่ง เทศบาลนคร ๓๐ แห่ง องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๗๖ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๕,๓๐๐ แห่ง ซึ่งทุกแห่งเป็นหน่วยรับงบประมาณตามกฎหมายงบประมาณและได้รับเงินงบประมาณอุดหนุนจากภาครัฐสูง ทั้งนี้ ยังขาดเครื่องมือในการตรวจสอบสถานะด้านการคลังและงบประมาณของท้องถิ่น เพื่อสร้างความตระหนักให้ อปท. สามารถปรับปรุงระบบการกำกับดูแลตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๗๑/๑๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ ก.พ.ร. มีหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพัฒนา ระบบราชการและงานของรัฐอย่างอื่น ซึ่งรวมถึงโครงสร้างระบบราชการ ระบบงบประมาณ ระบบบุคลากร มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม ค่าตอบแทน และวิธีปฏิบัติราชการอื่น ให้เป็นไปตามมาตรา ๓/๑ โดยจะ เสนอแนะให้มีการกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการก็ได้ ประกอบกับมติ ก.พ.ร. เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ ที่ให้เสนอคณะรัฐมนตรีทราบและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

แนวทางเสริมสร้างศักยภาพการคลังท้องถิ่น ได้เสนอให้กระทรวงการคลัง โดยคณะผู้บริหารการคลังประจำจังหวัด (คจจ.) เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการนำแนวทางฯ ดังกล่าวไปใช้ เป็นเครื่องมือประเมินสถานะด้านการคลังและงบประมาณของท้องถิ่น รวมทั้งให้การดูแลด้านวิชาการและการปฏิบัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีความเข้มแข็งสามารถให้บริการประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดประเมินตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยใช้ข้อมูลผลการปฏิบัติงานของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ในการประเมิน และให้พิจารณาคัดเลือก อปท. เข้ารับการประเมินให้ครอบคลุมทุกประเภท ยกเว้น อปท. รูปแบบพิเศษ

๔. สำคัญ

๔.๑ ก.พ.ร. มอบหมายให้คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการปรับปรุงระบบการเงินและงบประมาณ (อ.ก.พ.ร.๓) ซึ่งมีนางสาวสุทธิรัตน์ รัตนโชติ เป็นประธาน ศึกษาแนวทางปรับปรุงระบบการเงินการคลัง และงบประมาณของ อปท. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการคลังท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาการเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนตรวจสอบได้และปรับปรุงระบบการกำกับดูแลตนเองให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยงตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมทั้งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๒ ประธาน อ.ก.พ.ร.๓ ได้แต่งตั้งคณะทำงานทดสอบแนวทางการประเมินระบบการเงินและงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีนางสาวชุนหจิต สังข์ใหม่ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ที่ปลัดกระทรวงการคลังมอบหมายเป็นประธาน ผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย สำนักงานงบประมาณ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กรมบัญชีกลาง และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ร่วมเป็นคณะทำงาน เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.ร. และกรมบัญชีกลางเป็นเลขานุการร่วม โดยลงพื้นที่เพื่อทดสอบแนวทางฯ ใน ๓ จังหวัดนำร่อง ได้แก่ นนทบุรี ชลบุรี และสมุทรปราการ รวม อปท. ทั้งสิ้น ๒๑ แห่ง และจังหวัดอื่นที่เป็นที่ตั้งของ คจจ. ๙ เขต

สำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะทำงานฯ ได้ประมวลผลจากการทดสอบเพื่อปรับ (ร่าง) แนวทางเสริมสร้างศักยภาพการคลังท้องถิ่นให้ถูกต้อง เหมาะสม สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง แล้วจึงมีหนังสือถามความเห็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕ หน่วยงาน คือ สำนักงานงบประมาณ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยทุกหน่วยงานแจ้งว่าเห็นชอบกับผลการศึกษา รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

โดย ก.พ.ร. ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ ได้เห็นชอบแนวทางเสริมสร้างศักยภาพการคลังท้องถิ่น (แบบประเมินสุขภาพการคลังท้องถิ่น) ดังกล่าว เพื่อเป็นเครื่องมือประเมินสถานะด้านการคลังและงบประมาณของ อปท. และให้เสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๔.๓ สรุปสาระสำคัญของแนวทางเสริมสร้างศักยภาพการคลังท้องถิ่น (แบบประเมิน
สุขภาพการคลังท้องถิ่น) แบ่งเป็น ๘ ด้าน ดังนี้

๔.๓.๑ ด้านรายได้ : มี ๑๐ ตัวชี้วัด ยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัด มี ๙ ตัวชี้วัด
 นำหนักร้อยละ ๒๐ กำหนดประเมินการดำเนินงานตามขั้นตอนการจัดเก็บภาษีตามที่กฎหมายกำหนด
 การแก้ไขเรื่องคัดค้านหรืออุทธรณ์ การค้างชำระภาษีและค่าธรรมเนียม การอำนวยความสะดวกในการชำระ
 ภาษีและค่าธรรมเนียมผ่านช่องทางต่าง ๆ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น

๔.๓.๒ ด้านงบประมาณรายจ่าย : มี ๖ ตัวชี้วัด นำหนักร้อยละ ๒๐ กำหนดประเมิน
 ความสอดคล้องของแผนพัฒนาท้องถิ่นกับแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ความพร้อมของรายการ (งบลงทุน) ความสามารถ
 ในการก่องหนึ่ผูกพัน ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ และการโอนเปลี่ยนแปลงรายการงบลงทุน เป็นต้น

๔.๓.๓ ด้านการเงิน : มี ๑ ตัวชี้วัด นำหนักร้อยละ ๑๐ กำหนดประเมิน
 ประสิทธิภาพในการรับชำระเงิน แยกเป็น (๑) ความสะดวก รวดเร็ว ในการรับชำระเงิน การเก็บรักษา และ
 การนำส่งเงิน และ (๒) การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์แนวทางและขั้นตอนที่ถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้

๔.๓.๔ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง : มี ๔ ตัวชี้วัด นำหนักร้อยละ ๒๐ กำหนดประเมิน
 ความสามารถในการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ความสามารถ
 ในการปฏิบัติงานตามระบบการจัดซื้อจัดจ้างและราคากลาง และการดำเนินการโครงการความโปร่งใสในการ
 ก่อสร้างภาครัฐ เป็นต้น

๔.๓.๕ ด้านการบัญชีและสินทรัพย์ : มี ๕ ตัวชี้วัด นำหนักร้อยละ ๑๐ กำหนดประเมิน
 การจัดทำรายงานสินทรัพย์ การจัดทำรายงานการเงินประจำปีและการจัดส่งรายงาน เป็นต้น

๔.๓.๖ ด้านการกำกับดูแลตนเอง : มี ๓ ตัวชี้วัด นำหนักร้อยละ ๑๐ กำหนด
 ประเมินการควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นต้น

๔.๓.๗ ด้านการก่องหนึ่ระยะยาว : มี ๗ ตัวชี้วัด นำหนักร้อยละ ๕ กำหนดประเมิน
 โครงการก่องหนึ่ระยะยาว (เงินกู้) ของ อปท. ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาท้องถิ่นระยะ ๕ ปี และเป็น
 โครงการที่บ่งชี้ได้อย่างเป็นรูปธรรมว่าจะสามารถนำมาซึ่งการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน บริการ
 สาธารณะ หรือการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน รวมถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
 และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจดำเนินโครงการก่องหนึ่ระยะยาว เป็นต้น

๔.๓.๘ ด้านเงินสะสม : มี ๔ ตัวชี้วัด นำหนักร้อยละ ๕ กำหนดประเมินประสิทธิผลของ
 การใช้จ่ายเงินสะสมตามวัตถุประสงค์ และการรักษาระดับของเงินสะสมเพื่อเสถียรภาพทางการคลังของ อปท. เป็นต้น

ทั้งนี้ แนวทางฯ ทั้ง ๘ ด้าน มีความครอบคลุมทุกมิติของการบริหารการคลัง ไม่ซ้ำซ้อน
 และสอดคล้องกับการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment
 : LPA) ซึ่งมีเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน โดยมุ่งหวังให้ อปท. เข้าใจ และรู้จักตนเองเพื่อพัฒนาองค์กรให้มี
 ประสิทธิภาพ สามารถให้บริการเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด

รายละเอียดของตัวชี้วัด แนวทางการประเมิน สูตรคำนวณ และเกณฑ์การให้คะแนน
 ปรากฏตาม QR Code

<https://rb.gy/zhmram>

๔.๔ ประโยชน์ที่จะได้รับ

๔.๔.๑ อปท. มีความเข้มแข็ง สามารถให้บริการประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากรับทราบสถานะด้านการคลังและงบประมาณของตนเอง รู้จุดแข็ง จุดอ่อน และจุดที่ควรปรับปรุงให้การปฏิบัติงานถูกต้องตามกฎหมาย อีกทั้งได้รับการดูแลทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติจากผู้เชี่ยวชาญของ คบจ. และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๔.๔.๒ การคลังท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น จากการเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนตรวจสอบได้และปรับปรุงระบบการกำกับดูแลตนเอง

๔.๕ แนวทางการขับเคลื่อน

๔.๕.๑ ให้กระทรวงการคลัง โดย คบจ. เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการ ดังนี้

(๑) นำแนวทางเสริมสร้างศักยภาพการคลังท้องถิ่น (แบบประเมินสุขภาพการคลังท้องถิ่น) ไปใช้เป็นเครื่องมือประเมินสถานะด้านการคลังและงบประมาณของท้องถิ่น และให้ประเมินตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยใช้ข้อมูลผลการปฏิบัติงานของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ในการประเมิน และให้พิจารณาคัดเลือก อปท. ให้ครอบคลุมทุกประเภท ยกเว้น อปท. รูปแบบพิเศษ

(๒) ในกรณีที่ คบจ. พบประเด็นที่ควรเพิ่มความเข้มแข็ง ปัญหา หรือข้อจำกัดจากการประเมิน สามารถให้ความช่วยเหลือทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติอย่างเหมาะสมโดยตรงหรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเสนอแนะหน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

(๓) นำข้อมูลเผยแพร่ให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสาธารณชนภายในจังหวัดได้รับทราบเพื่อร่วมกันส่งเสริมผลักดันให้ อปท. มีศักยภาพในการบริหารการเงินและงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔.๕.๒ ให้กระทรวงการคลังสรุปและรายงานผลการประเมินในภาพรวม และแผนการดำเนินการในระยะต่อไปต่อ ก.พ.ร.

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

ก.พ.ร. ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบและพิจารณา ดังนี้

๕.๑ รับทราบแนวทางเสริมสร้างศักยภาพการคลังท้องถิ่น (แบบประเมินสุขภาพการคลังท้องถิ่น) และแนวทางการขับเคลื่อน ตามข้อ ๔

๕.๒ มอบหมายให้กระทรวงการคลัง โดยคณะผู้บริหารการคลังประจำจังหวัด (คบจ.) เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการ ดังนี้

๕.๒.๑ นำแนวทางเสริมสร้างศักยภาพการคลังท้องถิ่น (แบบประเมินสุขภาพการคลังท้องถิ่น) ไปใช้เป็นเครื่องมือประเมินสถานะด้านการคลังและงบประมาณของท้องถิ่น และให้ประเมินตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยใช้ข้อมูลผลการปฏิบัติงานของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ในการประเมิน และให้พิจารณาคัดเลือก อปท. ให้ครอบคลุมทุกประเภท ยกเว้น อปท. รูปแบบพิเศษ

๕.๒.๒ ในกรณีที่ คบจ. พบประเด็นที่ควรเพิ่มความเข้มแข็ง ปัญหา หรือข้อจำกัดจากการประเมิน สามารถให้ความช่วยเหลือทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติอย่างเหมาะสมโดยตรงหรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเสนอแนะหน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕.๒.๓ นำข้อมูลเผยแพร่ให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสาธารณชนภายในจังหวัดได้รับทราบเพื่อร่วมกันส่งเสริมผลักดันให้ อปท. มีศักยภาพในการบริหารการเงินและงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕.๓ ให้กระทรวงการคลังสรุปและรายงานผลการประเมินในภาพรวม และแผนการดำเนินการ
ในระยะต่อไปต่อ ก.พ.ร. เพื่อสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพของเครื่องมือประเมินสถานะด้านการคลัง
และงบประมาณของท้องถิ่น และให้ข้อเสนอแนะเพื่อสร้างความเข้มแข็งการให้บริการประชาชนในพื้นที่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ
และพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอ่อนฟ้า เวชชาชีวะ)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

กรรมการและเลขานุการ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

โทร. ๐๘ ๑๘๒๒ ๕๑๙๔ (มือถือ) โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๑๒๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@opdc.go.th